

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 296. szám.

Egész évre — — — — 28 00
 Félévre — — — — 15 00
 Negyedévre — — — — 8 00
 Egy hóra — — — — 1 00
 — Egy szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetés-
 irodákban.

Magyarországi kiadás

Magyar- és Nemzetgazdasági Hivattalál.

Hétfő, december 28

Politikai csempészek.

Nagybecskerek, december 28.

(—e) A függetlenségi párt az Ausztriával való vám- és kereskedelmi közösséget perhorreskálja, mert az Ausztriából való importot hazánkra nézve a legkárosabb veszedelemnek tartja. És azért mégis avval kezdi meg az állítólag eme veszedelem ellen irányuló agitációját, hogy ő maga Ausztriából csempészkedve importálja be a leghaszontalanabb dugaut, az obstrukciót.

Ezt a portékát már máskor is megkísérelték becsempészni, de vagy az ellenőrzés szigorúsága vagy pedig a merénylőknek utóbb föltámadt szégyenérzete, egy eset kivételével, meghiusította az ilyen kísérletet. Most végre úgy látszik sikerül a banditaság.

A politikai csempész urak azonban nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy vállalkozásuk ellenében nincs védekezés. Sőt nemcsak védekezés, hanem megtorlás is van. Ha ők az alkotmányos elvnek megdöntésével a kisebbség terrorizmusát akarják a többség törvényes érvényesülése fölé helyezni, akkor a többség az általa támogatott kormány természetesen szintén csak alkotmányellenes eszközökkel hozhatja helyre az alkotmányon ejtett sérelmet.

Ebből pedig az következik, hogy a függetlenségi párt úgy szubjektív mint objektív szempontból egyaránt teljesen hibába alkalmazta ezuttal az obstrukciót. Mert a Bánffy kormány január 1-étől kezdve egyszerűen rendeleti uton fog intézkedni arra nézve, amire a törvényes intézkedés hiányzik, és pedig önként érthetőleg ugyanabban az értelemben fog rendelkezni, mint a meghiusított provizorium-javaslat. A status quo tehát fennakadás és zavar nélkül folytatódni fog, t. i. az eddigi gazdasági viszony fenn fog állni, a Bánffy

kabinet pedig kormányon fog maradni, sőt a többség bizonyára tüntető bizalommal fogja neki az átmeneti intézkedések utólagos jóváhagyását megszavazni.

A függetlenségi párt tehát teljesen hibába kezdte ezt a meggondolatlan és teljesen hadjáratot, mert politikai elhatározások, t. i. a Bánffy kormánynak semmit sem árt, önmagának pedig semmit sem használ, sőt határozottan árt, amennyiben tönkre teszi amugy sem éppen valami nagyon mélyen gyökerező politikai reputációját.

S ez nagyon rendén is van így is nem is lehet másként. Mert végre is abszurdum volna, hogy 50—60—70 ember tisztán gépies eszközökkel és az idő rövid voltának kihasználásával utját állja olyan intézkedéseknek, amelyeket az ország és a parlamentnek majd tiszser akkora többségre akar, és abszurdum volna, hogy ez a néhány exaltált ember ily módon másban és magasabb érdekekben is kárt tehesen, mint önmagában.

Dárdai Sándor államtitkár. Dárdai Sándornak az állami számvizsgálók alnökevé történt kinevezését a hivatalos lap tegnapi száma közli. A kinevezésről szóló királyi közirat így szól:

A magyar Állami számvizsgálók elnökeinek magyar miniszterelnököm által előterjesztett javaslatára dr. Dárdai Sándor miniszterelnökségi miniszteri tanácsost a magyar állami számvizsgálók alnökevé az 1880. LXVI. törvény-cikkben megállapított államtitkári ranggal és jelleggel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1897. évi december hó 17-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Báró Bánffy Dezső, s. k.

Dr. Dárdai Sándor 26-án tette le a hivatalos esküt Rakovszky István v. b. t. t., az állami számvizsgálók elnökeinek kezéhez.

Görgey Kornél meghalt. A főrendiháznak gyásza van. Görgey Kornél nyug. altábornagy, a főrendiház tagja, tegnapi 78 éves korában elhunyt.

Görgey Kornél szül. Lőcsén, 1819. dec. 7-én. Gimnáziumi tanulmányai bevégeztével, 1836-ban katonai pályára lépett s kezdetben a 9. huszárezredben szolgált, majd 1848-ban résztvett a szabadságharcban. A honvédség szervezése-

kor annak kötelékébe lépett és fokozatos előléptetés útján a szegedi honvéderület parancsnokává lett. 1888-ban mint altábornagy lépett nyugalomba s nemsokára a főrendiház tagjává neveztetett ki. A 3-ad osztályú Lipót-rend s a másodosztályú vaskorona-rend tulajdonosa volt.

Politikai hírek.

Temesvár városa a kiegyezésről. Temesvár városának törvényhatósági bizottsága tegnapi délelőtt tartott ülésében Telbisz polgármester indítványára kimondta, hogy a város törvényhatósága óhajtja, hogy az Ausztria-Magyar testvér-viszony a régi maradjon. Helyeslik a kormány magatartását, melyet a jövőben is állandóan támogatni fognak. (Általános, zajos helyeslés.)

Prága csendes. Prága, dec. 27. Az ünnepek rendzavarás nélkül folytak le. A katonai őrzásokat megerősítették, de beavatkozásra egy esetben sem volt alkalmuk.

Vasszosz generális. A t h é n, dec. 27. Vasszosz ezredest tábornokká léptették elő és kinevezték a Thesszáliát újra meg szálló hadosztály parancsnokává.

HIREK.

Tájékoztató.

- Dec. 31. Az olvasókör szilveszter-estéje.
- December 31. Munkásképző egyesület szilveszterje.
- Dec. 31. Kereskedő-íjok egy. szilveszterestéje.
- Január 7. Szerb négyzeti előadás.
- Január 8. Izr. négyzet bálja.
- Január 10. Közigazgatási bizottság.
- Január 15. Kereskedő-íjok mulatsága.
- Január 27. Rendkívüli városi közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6—8 óráig

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán tegnapi este visszaérkezett Nagybecskerekre.

— Kinevezés. Ó Felsőge Brukler István nyitrai törvényszéki jegyzőt a Nagybecskereki törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

A „TORONTÁL” tárgyaja

Történelmi pikantériák.

Az Istentől áldott Itália volt az az ország, hova egész világról tödült az emberiség. Urak és hölgyek, fiatalok s vénk egyaránt hordták szerteszét a szépség apró művészetét.

Medicis Katalin és Valois Margit végre Franciaországban meghonosították a szépség és illatszerek és azokat teljesen mai művészi színvonalra helyezték. A Rajnoldok, mint illatszerek, nagyobb befolyásnak örvendtek az udvarnál, mint bármely államférfi.

Siour de Courval, a kor francia szatiristája roppant éllel kel ki az ez irányban üzött visszaélések ellen. Szatiráinak éle ugyan Medicis ellen irányul de azért általánosan is korhója a nőket s óva inti, hogy a szemzőrők, ajkak, arc és keblek festése idő előtt megvéni majd őket.

A fehér és piros arcfestéket Blanc d'Espagne és l'espagnol Verricourt Medicis Katalin tette elfogadottá.

Az olasz szőke hajfestést kissé halvány aranyárga árnyalatban Valois Margit tette általánossá.

A haját különben elől a homloknál rövidre nyírták és a szemek felé fésülték, bekenve olajjal, hogy simán a hemlokhoz feküdjék.

A puderből eleinte még mindig több jutott a bőrre, mint a hajra. Az akarat megvolt ugyan, hogy a hajukat is puderozzák, de lebullott róla. Csak a 17 ik században találták meg a nyitját annak, hogy ha a hajukat előbb nyáktartalmu langyos vízzel mossák és kifésülik, akkor a hajpor rajta megragad.

Es ez időben kezdődik a francia előkelő

társaságokban oly kiváló szerepet játszó coiffurók nagy jelentősége.

E hajművészek a női öltözködéseknél a komornákat helyettesíték s nagy tekintélynek örvendtek. Anyira kényeztetve voltak, hogy a legvakmerőbb talakodást engedték meg maguknak.

Egyik ily hajművészről, Sicur Champagneről akkori írók fejlegyisik, hogy egy hölgyet, kinek arca nem tetszett, fésületlenül hagyott, egy másikat pedig csak oly föltétel alatt fésült meg, ha előbb neki csókot ad. Es ez az ur mégis nagy kelendőségnek örvendett s tetemes vagyont szerzett.

A hölgyek azonkívül éjjelre gyengén maró anyagokból készült álarcot hordtak, hogy arcbőrük üdéséget megtartsák.

E szokás is Itáliából jött, hol azonban csak a napsütés ellen használták.

A 17. század a divat terén még egy igazán korszakot alkotó dolgot teremtett meg. — A szépségflastromok — Mouche — használatát.

Csak a század első tizedeiben kezdtek ezeket használni s alig pár év alatt annyira hódítottak, hogy 1638-ban már egy igen nagy tekintélynek örvendő komoly ur akadémikus komolysággal vetette fel a kérdést: „Vajjon szabad-e a nőknek háromnál több ily tapaszt használniok?”

Kiváló hatást tulajdonítottak ezen kis tapasztoknak. A nők szentül hitték, hogy a szemeket epedővé teszi, az arcaikat disziti s ellenállhatatlansággal ruhazza fel őket, s lehet valaki még oly büszke, még oly közönyös, egy darabka mouche lebilineseli őt.

Kérdetben ugyan ezeket is csak az areon levő kis pustulák eltakarására használták, ennek megfelelő alakban és számban, később azonban minden ok nélkül, minden elképzelhető formában tapaszták arcukra. Kör és csillagalak, félhold

silhouettek és más szokatlanabb alakzatok szerepeltek. Sőt oly felöltő dolog is fordult elő, hogy egy newcastlei hercegnő homlokán olyat hordott, mely egy négyes fogatet ábrázolt kocsissal és szolgával egyetemben.

Az alak és elnevezés különben az elhelyezés szerint változott. Kőralaku jött az állra, az arc középre csillagalaku — la glouc — félhold alakú mindkét szem alá, a lieu jou'nek nevezett azon kis gödröcskébe, mely nevetéskor képződik az arcon s a jobb halántékra már jókora terjedelmű különféle alakú.

Egy szép napon a ragyogó szépség, madame Cares apró gyémántokkal körülakott tapasztával hódított és keltet feltűnést.

Azonkívül az alaknak rendezetése is volt; így ki bálba készült, hosszukását ragasztott, az udvarhoz meghívottak széleset és nagyot. Utcai sétáláskor kihívóan kicsi lett alkalmasva, melylyel téte a téte-kra is szoktak járni.

De egyik sem nyert oly fontosságot, mint a szemmagba ragasztott Assassine.

„Bárhogy is fésülöd magad
 S diszited fel a kebledet,
 De Assasiint ha lát a férfi,
 Akkor bizonynyal megszeret.”

(Grün Károly: a 17-ik század kulturtörténete.)

Es assassineok 6-osával, 12-esével, sőt tizenötösével is használtattak s a női előkelőségnek feltétlen jelvényei voltak. Erről meggyőződhetünk, ha az e korból megmaradt arcképeket megnézzük.

Ezen egész század a toillettek és divat százada volt. Nem történhetett oly kiváló politikai esemény, mely egy akkor toilletjeiről híres szépség megjelenéséről a közfigyelmet elvonhatta volna...

— **Remkívül városi közgyűlés.** Nagy-Becskek városának képviselőtestülete ma délután rendk. közgyűlést tartott, melynek legfőbb tárgya a t. h. é. vasutak gépjárató műhelye számára elfoglalt utrészekre vonatkozó adásvételi szerződése képeste. Minthogy a közgyűlés ma sem volt határozatképes, január 27-ére tüzetelt ki új közgyűlés.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy dr. Klein Sámuel zombolyai ügyvéd nevét Kallós-ra változtassa.

— **Eljegyzés.** A magy. államvasutak nagybecskereki állomásfőnöke, Krumenacker István a karácsonyi ünnepek alatt jegyezte el a helybeli közs. népiskola dérek és ügybuzgó tanítónőjét Brájer Erzsébet kisasszonyt, Brájer Gyula, a közs. tantestület doyenjének bájos és szép lelki tulajdonokban gazdag leányát. Ez adása kíséri e szép frigyét.

— **A jegyzői tanfolyam önkéntességi joga.** Megemlékeztünk már róla, hogy a torontál-megyei községi és körjegyzők tanfolyamának előadói kara azon fáradozik, miképpen a tanfolyam hallgatói megnyerjék az egyéves önkéntességi jogot. Ezen ügyben a tanfolyam előadói kara dr. Dellimanics Lajos alispánnal ma este Budapestre utazik, hogy holnap tisztelegjen a belügyi, vallás- és közoktatásügyi, továbbá a honvédelmi miniszternél s pártfogásukat kérje az ügy érdekében.

— **Állandó gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi miniszter Kalitovics Lőrinc károlyfalvi lakos a fehértemplomi járásra nézve állandó gazdasági tudósítói tiszttel bista meg.

— **Isteni tiszteletek.** O év utolsó délutánján 3 órakor kezdődőleg s továbbá új év első napján d. e. 10 órakor kezdődőleg isteni tisztelet fog tartani a refermátus templomban. O év utolsó délutánján a keresztyén ifjúsági egyesület énekkara is énekelni fog.

— **Segédjegyző választás.** Nagykömlősen a napokban tartották meg Fóris főszolgabíró vezetésével a segédjegyző választást, a mely atkalommal Sakman Jánost választották meg egyhangulag.

— **Hétköznapok.** A télbe szállott tavaszi álomnak vége szakadt. A szép zöld fenyőfákon kiétek a gyertyák, leszédtek az aranyos diókat, a sok cukrot, kedveskedő ajándékokat és újra benne vagyunk a robotoló, szürke hétköznapok ban. A karácsonyi ének üdítő tisztasága még szívünkben van s mintha frissebben, erősebb lélekkel mennénk a hétköznapokba. Karácsonyi képet öltött az ünnepek alatt az egész város, a boltok leeresztett vastáblái azt hirdették, hogy mindenki pihen, mulat, az utcákon nyüzsgött a vidám ünnepi sokaság s odahaza boldog gyermekek gyönyörködtek naphosszat a sok szép játékban. S a templomokból áhitatos melódiával ki hallatazott az utcára a hívők szent dala és a kivilágított templomhajókban térdre borult az ájtatos sokaság. Es a mulatók, vendéglők megteltek gondtalan, vidám emberekkel, akik kifáradva a munkanapok sokaságától, odaadták magukat az édes pihenőnek, amely már maga is ünnep a segény embernek. S késő éjszaka, mikor mások már néptelenek, kihaltak az utcák, vidám csoportok iparkodtak hazafelé, mosolygó, selyemkendős fiatal, szép lányok, lassan tipegő mamák és gondolkodó papák, akik a kártyák szeszélyes fordulásairól elmélkedve, szinte elfelejtették, hogy holnap itt a hétköznap, a küzdelem, a munka. Most, a hétköznap sivárságából visszatekintve, érezzük csak igazán a karácsony boldogító, szent hangulatát.

— **Karácsonyfa az iskolában.** A török-becei közs. iskolaszék a hatósága alá tartozó elemi népiskola szegény tanulóinak az idén is díszes karácsonyfát állított. December 24 én, dél után 3 órakor gyultak ki a karácsonyfa gyertyái, s midőn a rongyos ruházatu gyermekek a tanterembe vonultak, már teljes pompájában fogadta őket a gazdagon megrakott karácsonyfa. A boldogságot csak látni kellett, azt leírni nem lehet. A nyomor kinyomata eltűnt a gyermek-arcokról és est legott az öröm és vidámság jelei váltották fel. A szegény iskolás gyermekek öröme tetőpontra légett, mikor az iskolaszék elnökeinek, dr. Tószögi Aladárnak, szép alkalmi beszéde után az ajándékok kiosztására került a sor. Nem kevesebb mint 56 szegény tanuló kapott jó meleg téli ruhát és lábbelit s mindegyiknek bőven jutott a kalács és gyümölcsből is. Hogy ilyen nagymérvű jótékonyt gyakorolhattunk, az a jósszívú adakozókön kívül az iskolaszék elnökének, dr. Tószögi Aladárnak köszönhető, a ki, miként más években is tette, nemes tisztelettel

karolta fel a szegény iskolás gyermekek ügyét. Az általa kibocsátott gyűjtőív szerint e nemes célra tett adományok a következők: özv. gróf Bethlen Józsefné (Budapest) 6, dr. Tószögi Aladárné 5, Garai Izabóné 5 és Luxéder Ilona k. a. 1 leányöltözetet ajándékozott. Özv. dr. Vándorjné szül. Tószögi Ilona 119 kalácsot küldött. Pénzadományok: Török-Becse községétől 100 frt, a törökbecsei takarékpénztártól és Kayser Lajos plébánostól 10—10 frt, Lovieser Imre főszolgabírótól 3 frt, dr. Mittelmann Nándortól, Sojmos Gusztávtól, Szilágyi Zsigmondtól, Szamek Guasz távtól, Schlesinger Izidortól, Grünwald Ignációl, Neurer-Keppich Brankovics cégtől 2—2 frt, Soós N.-tól, Bizony Ferencztől, Bebron N.-tól 1—1 frt és S. K. lól 50 kr. Az ünnepély napján süteményt és gyümölcsöt küldtek: Istváni Istvánné, Bizek Arminné, Garai Izabóné és mások, kiknek neveit nem sikerült kipuhatolni. Fogadják a nemes szívű urnők és urak a segélyezett szegény tanulók hálás köszönetét.

— **Ujévi üdvözet megváltása.** A nagybecskereki eszedéves emlék szeretetbázra adakoztak: Kaszás Kálmán 5 frt, Farkas Iván 1 frt, Balogh Károly 1 frt, Szalay József 1 frt, Fésüs József 50 kr, özv. Juhász Jánosné 25 kr. A keresztyén nőegylet céljaira adakoztak: Szalay Józsefné 1 frt, Fésüs Józsefné 1 frt. Mindkét célra további adományokat szívesen fogad Szalay József ref. lelkész.

— **Villamvilágítás Versecen.** Versec város lakosai a villamos világítással igazán szép és hasznos karácsonyi ajándékban részesültek. A verseci lapok valóságos dicsőimnusz zengenek a vakító fényről, mely Versec utcáit éjnek idején elárasztja s a városnak egészen más képet ad.

— **Mozognak a szocialisták.** Nagyszentmiklósi levelezőnk nyomán említettük, hogy N. C. s a n á d o n a szocialisták karácsony másodnapján gyűlést akartak tartani, a főbíró azonban azt a kérvény alaki eka miatt nem engedélyezte. A csanádi szocialistáknál ez azonban még nagyobb elégedetlenséget szült s elhatározták, hogy a mit nem engedtek meg nekik nyíltan, titokban keresztül viszik. N. Szent Miklóson is nagy szocialista mozgolódás volt a karácsonyi ünnepeken, itt már kész egylet van, persze megerősítetlen alapszabályokkal, gyűlést is akartak tartani, de szintén nem kaptak engedélyt.

Aradmegye egyik községében, Szemlakon újabb időben oláh szocialista apostolok terjesztik a nép között veszedelmes tanakat. E hónap elején négy oláh munkás ment a torontál-megyei Egres községből Szemlakra, a hol izgatni kezdték a népet. Eleinte csak kocsmákban fejtegették tanáikat, de mert bántódásuk nem lett, kedden reggel a piacon maguk köré gyűjtötték az embereket és nyilvánosan kezdtek izgatni. Erre Fodor csendőrőrsvezető telefonált a pécskai főszolgabíróságnak, honnan még a dél előtt folyamán kiérkezett Szemlakra Vukuleszku Titusz szolgabíró. A szolgabíró a csendőrség segítségével rögtön letartóztatta a négy izgatót: Satojkaneczku Eftimet, Nikuleszku Jaliánt, Péoskán Juont és Dolinkovics Györgyöt, kik valamennyien egresi lakosok, továbbá Bartolf András szemlaki gazdát, ki a főkolompusok volt a községben. Bevallották, hogy ők izgatni és a szocialista tanok terjesztésére jöttek a községbe, még pedig Jusztin Mátyás valkányi gazda megbízásából, a ki a torontáli szocialisták vezére. Odahaza Egres községben egész szocialista egy letük van, elnökkel, alelnökkel és egyleti pénztárral, persze titokban. Az egyletnek 158 tagja van, az elnöke Jusztin Mátyás, alelnöke pedig Satojkaneczku Eftiminek. Szemlakon is így akartak szervezni egy szocialista-egyletet. Érdekes, hogy míg az egylet tagjai mind szegény nap szamosok, a főemberek többnyire iparosok, kik nek eléggé jövedelmező mesterségük van. Így az alelnök csizmadia mester, az elnöknek pláne háza és földje van s épen nem szegény ember. A csekély napszám őket nem sujtja, vajjon lelkesedésből, avagy haszonlesésből bolondítják tehát a népet? Vukuleszku Titusz szolgabíró igyekezett megmagyarázni nekik, mennyire félre vannak vezetve s feltárta előttük, hogy milyen büntetéseket vonnak maguk után tetteik. Azután a négy egresi izgatót csendőri fedezettel hazakísértette, figyelmébe ajánlva dolgaikat az ottani hatóságoknak.

— **Göncöl szekere és a jégvirág.** Nevezetes napja volt ma a jövendőmondó magyar juhásznak, aki tudvalevőleg a csillagok járásból nemcsak az időszakot mondja meg matematikai pontossággal, hanem egyes természeti jelenségből az időjárás is megjósolja, s hogy ritkán téved, tanusítja ezt az a tisztelet, amely faluhelyen a juhászat ebben a hivatásában körülveszi. Hiába fájlalja a gazda a tyukeszemét, hiába

szuszog az istállóban az üsző, nem hoz az havat vagy hideg, száraz időt mindaddig, míg a juhász késő este be nem zörgöt a gazda ablakán figyelemzetetvén:

— **Gazd' uram, tisztán ragyog a szekér,** tele az ablak jégvirággal: száraz, hideg időnk lesz. Nyugodalmat jó'jszakát!

És a gazda nyugodtan fordulhat a másik oldalára, mert noha az időjárás szeszélyes és gyakran csorban hagyja a tudákos emberiséget, de arra mérget mer venni minden gazda ember, hogy ha a karácsony után következő vasárnap este tisztán ragyognak a göncöl-szekér csillagai s ha harangzó után jégvirágos az ablak és az marad éjfélig, akkor a következő esztendőig hideg, száraz időnk lesz és sok jót ígér az ujeztendőben. Ezzel kapcsolatosan konstatáljuk, hogy a göncöl-szekér csillagai ma este tisztán ragyogtak az égboltozaton s megjelent, még pedig már jóval az esti harangzó előtt, a jégvirág is, telehintve fényes hószilánkaival. Szóval ma este a göncöl-szekér is, a jégvirág is kedvező profúciával szolgál a gazdának, s nemcsak Falb Rudolf, hanem a meteorológiai intézet legutóbbi jelentése is megerősíti, hogy ujévig csakugyan hideg, száraz időnk lesz, ami a jövendőmondó juhász eszejárása szerint azt jelenti, hogy az ujeztendő a magyar gazdának két kézzel fogja szórni a bort, buzát, békességet, a mákot, makkot, meg, orót.

— **Megszűnt sertésvész.** Perjámos, Sándorháza és Bogáros községekben megszűnt a sertésvész s így a nevezett községek határait feloldották a zár alól.

— **Öngyilkosság.** Grabácról írják, hogy Lamprecht József szolgalegény a napokban felakasztotta magát az istállóban. Mire észrevették, már meghalt. Hogy mi kergette a 17 éves fiút a halálba, még csak nem is sejtik, mivel előző napon mitsem lehetett rajta észrevenni.

— **A szerelem áldozata.** Temesvárról írják: Epy szerelmes szobaleány ivott ma hajnalban mérget. Szeretett, nagyon szeretett a szőke Erti Mariske, de kedvese ő mellette mást is boldogított szerelmével. Mariska karácsony estéjén tudta csak meg, hogy Pistája más valakibe is szerelmes. Elhatározta, hogy meg fog halni. Ma reggel morphiomot ivott. A mentők kórházba szállították, a hol a halállal és hűten kedvesével beszélget. Hogy honnan kapta a gyilkos mérget nem akarja elárulni. A rendőrség talán kinyomozza. Mariska talán ekkorára már boldog mosolylyal örökre lecsukta féltékeny, szépséges szeméit.

— **Párbaj-statisztika** Nines ország melyben annyit párbajozának, mint Olaszországban. Mint hogy pedig az olaszok híres vívók, természetes, hogy igen sok a súlyos kimenetelű párbaj. A párbajozásnak azonban nemcsak a szabályos, lovassági neme divlik az olaszok között: munkások, ha összevesznek valamin, előveszik revolvereiket, s addig lövöldöznek egymásra, míg egyikük ott marad. A leghíresebb párbajozó egyike, s egyszerűs mind elsőrendű párbajszakértő a mi enői ezredparancsnok Gelli, a ki évenként statisztikát állít össze a párbajokról. E szerint a statisztika szerint a lefolyt évben 920 párbaj volt — szabályszerű, bevallott párbaj — Oszországban, melyek közül 103-ban súlyosabb természeti sebesülés fordult elő. Egy párbajozótt a helyszínén érte a halál, 6 később halt bele sebeibe, 144 súlyos sebesülést szenvedett. Ezek közül 15 párbaj folyt le tisztek, 13 tisztek és civilek, 75 civilek között. Érdekes a kimutatásban még az, hogy majdnem mindig a sértett fél húzta a rövidet. Őt sebesült sértettre csak egy sebesült sértő esik.

(X) **A tisztelt olvasóinkat** figyelmeztetjük a Török A. és Társa cég hirdetésére azzal a megjegyzéssel, hogy a III. osztályu sorsjegyeket nagyon keresik, miért is a megrendelések minél előbb eszközleendő.

Rémes karácsonyjéj.

(A nagyszentmiklósi szénagzmérgezés)

— Saját tudósítónktól. —

— decz. 27.

Arról a szinte hihetetlen tragédiáról, mely karácsony éjjelén a Nagyszentmiklóson lakó Müller Jakab csizmadia családjaival történt, még a következőket jelenthetem:

Müller Jakab felesége már három nappal karácsony előtt készülődött az ünnepekre, lakása rendbetartásával. Egy szoba-konyhas lakásban úgy intézkedtek, hogy a kályhát is kiteszik s a konyhából engedik be a meleget. A meszelés és aurolás gyorsabb felszárítására azonban azt

határozták, hogy egy oszba szentet fognak tenni, azt elzárják s éjszakán át meleg is lesz, meg a szoba száradása is hamarabb megy. Ez a procedura két éjjelen annyiban bevágott, hogy csak kisebb kábultást okozott mindegyiküknek, a leányuk azonban már előző napon erős fejfájása volt. Müller leánya Antónia, ki 15 éves kifejlett leány, már karácsonyt előző nap, mikor az oly hirtelen elhunyt Brájjer Kornél dr. temetéséről hazament, rosszul volt. Otthon étvágytalanságról panaszkodott. Müller azonban nem vette azt olybá, mintha a szénfüst erős hatásától lenne, hanem még aznap is a szoba végleges kiszáradására a oszba szentet hozott be, már csak azért is, mert nagyon hideg éjjel készült. A szegény család lefeküdt, az egyik 10 éves fiú azonban mihamar kikéredkedett, nem tudta állni a nagy füstöt; az apja kiküldte tehát a konyhába s ő lefeküdt egy ott levő subára.

Nemsokára a leány rosszul lett; az atya ekkor ecetet hozott s azzal dörzsölgette, de még mindig nem jött arra, hogy a szénfüst lehet, ami ezt a hirtelen rosszulletést okozza. Felesége azalatt már a falnak fordulva feküdt, el volt kábultva a szénfüsttől; az ember maga is a hidegtől, meg a füsttől kábultnak érezvén magát, hamar nyugalomra tért. Így töltötte a szegény Müller Jakab családja a karácsonyját.

Mikor a konyhában fekvő fiú reggel benyitott a szobába, megrémülve vette észre, hogy övéi tajtékzó szájával hevernek a földön. Kifutott az udvarra és teii torokkal kezdte ordítani, hogy a szülei és testvérei meghaltak. Az egyik szomszéd erre szintén benyitott Müllerék szobájába, látva azonban a tajtékzó szájával fekvő Mülleréket, megijjedt és a szomszédokat hívta segítségül. Ezek aztán Müller Jakabot hívták az udvarra, hogy élstre keltsék s valamennyien hozzáfogtak az ember élesztéséhez.

A halált hozó oszba a leány ágya mellett volt letéve. A szomszédok azonban nem gondolták ijedtségükben, hogy mind kihozzák a szobában levőket, egyelőre csupán az atya megmentésén fáradoztak, s mikor a leányt élesztették volna, az már haldekkelt. Mindjárt megjelent dr. Blautner Armin községi orvos, később dr. Röhrich Jakab, majd dr. Tenner Vilmos kórházi főorvos, kik meggyőződve a tényállásról, széjjelkülönítették a betegeket s élesztési kísérleteket tettek. A leánynál azonban már minden késő volt, a délután folyamán a 15 éves Antónia kiszemvedett. A kis fiú, ki 6 éves és már délután iszonyu kinok között vergődött, éjjelig birta csak, akkorra ő is meghalt.

Müller Jakab, kit már a szomszédok élesztettek, s ki legmesszebb feküdt a szénfüsttől, magához tért, de időnkint mintha félrebeszélne s magát minduntalan azzal vádolja, hogy ő gyermekei gyilkosa, mert a végzetes szentet ő hozta a szobába; felesége a szomszéd lakónál fekszik s felgyógyulása kétséges, mivel folyton hány s egész teste fel van dagadva.

Erdekes, hogy mindig leányát kereste s vasárnap még nem tudta, hogy az halott. Azt hajtogatta, hogyha Antónia is meghalt, ő a kutba ugrik. A szomszédok és nagy csoportokban oda zarándokló kíváncsiak közül persze még senki sem árulta el neki leánya halálát. A két áldozatot hétfőn délután három órákor temették. A szörnyű tragédia, bár a jelek nagyon különösek, nem vezethető vissza öngyilkossági kísérletre, annál is inkább, mivel Budapestről nagy fiukat várták Müllerék, ki persze csak a kész tragédia epilógusához érkezett.

A szerencsétlenül járt Müller családról megemlíteni nem érdektelen, hogy egy év alatt öt tagját, ötnagyobb gyermeket temet a mostani két halottal el. A sok gyermekkel megáldott anyának 13 magzatja volt. A kétségbeesett szülőknek pedig gyászukat bizonyára tetézni fogja az is, hogy alighanem a bíróság is beleavatkozik az ügyökbe.

Irodalom és művészet.

— A Párisi Divat most lép a negyedik évfolyamába. Az okok, melyek a lapot a hölgyközönség előtt egyre kedveltebbé tették, körülbelül a következőkben foglalhatók össze: Olcsó árá mellett képen és szövegben gazdag tartal-

mat nyújt hetenként; — a legelső párisi műtermek ruháit minden késedelem nélkül mutatja be, úgy hogy a magyar hölgyközönség a lap nyomán teljesen lépést tarthat a párisival. Hogy ezek a ruhák otthon is elkészíthetők legyenek, arra a kététhetente mellékelt kitűnő szabásmintáival nyujtanak segítséget; a ruhához való anyag ki választásában, beszerzésében pedig a szerkesztőség van segítségére a hölgyeknek, kik mint a Párisi Divat előfizetői mind az előnyös árakat mint a különös pontossággal történt kiszolgálást illetőleg nagy figyelemben részesülnek a cégkénél. Mindezek a hölgyek, kik divatlapjuk gyanánt a Párisi Divatot választották, első sorban is a maguk jó ízlését bizonyították be, a melynek nem a mindenféle utánzatokkal meghamisított, hanem a valódi, előkelő párisi öltözködési mód tetszik. A lap a kézimunka köréből is a legújabb mintákat mutatja be; cikkei a divat, háztartás, társas élet, asztal, salon, kozmetika, műidári foglalkozások köréből veszik tárgyukat. Regény-mellékletén az új regények legjavát találja az olvasó; a szerkesztői üzenetekben pedig megtalálja az olvasó a választ a szerkesztőséghez intézett kérdésekre.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 27-én.)

Budapest, dec. 28. (A „Torontái” eredeti távirata.) Az első délutáni ülés délután fél 5 órákor vette kezdetét.

Első szónok a fiatal Thaly Ferenc volt, ki hosszasan bírálta a vám- és bankkérdésről szóló javaslatot. A Ház csekély figyelmet szentelt a régóta elcsépelett érveknek. Ugyisint nem jártak jobban Lakatos Miklós, Ilyés Bálint és Tóth János sem, kik a legismertebb ellenzéki frázisokat mondták el újból.

Az ülés 8 órákor végződött.

II.

(A képviselőház ülése dec. 28-án.)

A Ház mai ülése délelőtt 10 órákor kezdődött. Ugy a képviselők padjai, mint a karzatok türesek. A vitát Endrey Gyula kezdte, de sem ő sem a következő szónok, Polónyi Géza nem tudott újat mondani a vám- és bankkérdésről.

Legközelebbi ülés holnap.

Ülés vége 2 órákor.

A királynő utja.

Budapest, dec. 28. (A „Torontái” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Erzsébet királynő a hirtelen bekövetkezett nagy hideg miatt ma elutazott Marseillesbe, a honnan a Miramare yacht Cap-Martinbe indul. A massage kúra ő felségének igen jól tett.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, dec. 28. (A „Torontái” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy a király ma hosszabb kihallgatáson fogadta báró Bánffy Dezső miniszterelnököt.

A tőzsdéről.

Budapest, dec. 28. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyenlő lanyha; forgalom néhány ezer mm., árak változatlanok. Kötetfejt:

Rozs tavaszra	9:28— 9:30
Buza márcz-április	11:94—11:95
Tengeri május-junius	5:40— 5:41
Tengeri tavalyi	5:15— 5:25
Zab	6:35— 6:38

Hirdetések.

7561. tkvi szám. 1897.

1132—1.1

Árverési hirdetés és kivonat.

A perlaszi kir. járásbírósa mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Jesin Száva t.-szigeti lakos javára 62 frt 50 kr tőke, ennek 1895. évi november hó 2-ától járó 6% kamatai, 6 frt 02 kr óvási, 1/10% váltódij, 23 frt 70 kr eddigi

7 frt 65 kr jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében és 156. §-a figyelembe vételével Arzenov Mária, Streff György és Streff Zsuzsanna t.-szigeti lakosok ellen az ezen kir. járásbírósa területén T.-Sziget község határában fekvő és a t.-szigeti 1596 sz tkvi lapon foglalt:

1. I. dűllőbéli 132. hrsz. 1 hold szántóra 185 frt;
2. II. dűllőbéli 182. hrsz. 1 hold szántóra 157 frt;
3. III. dűllőbéli 182. hrsz. 1 hold szántóra 72 frt;

A tor.-szigeti 1970. sz tkvj. lapon felvett:

4. 20. hrsz. 471 □ öl szőlőre 90 frt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés T.-Sziget község-házában 1898. évi május hó 24 én d. e. 9 órákor fog megtartatni a következők egy a tkönyvi hivatalban mint a Tor.-Sziget községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a ki küldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbírósa mint tkvi hatóságnál 1897. évi november hó 26-án.

Tóth,
kir. aljbíró.

Torontáivármegye bánlakai járás főszolgabírájától.

5914. szám. B—1897.

1128—2.2

Pályázati hirdetés.

Torontáivármegye bánlakai járás szolgabírósa az üresedésben lévő Szécsénfalva, Ó Léc és Ujfalu községekből álló szécsénfalvi körjegyzői állásra pályázatot nyit.

Az állás javadalmazása a következő: fizetés 570 frt, faátalány 50 frt 50 kr., világitási átalány 16 frt, uti átalány 45 frt, iroda átalány 45 frt, szabad lakás, házikert és 726 □ öl pötkert.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen körjegyzői állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal kel- lően felszerelt kérvényüket ezen szolgabírósa-hoz 1898. évi január hó 15-ig beadják.

Bánlakon, 1897. évi december hó 18-án.

Botka,
főszolgabíró.

Hirdetés.

480 hold (a 1200 □) buza- és zabvetésnek mindjárt aratás utáni elcsépe- léséhez, géptulajdonossal óhajtanék szer- ződni. Csakis olyannal szerződöm, kinek jó gépe és jó munkásai vannak. Ha részre előnyösen nem szerződhetnék, ugy haj- landó volnék egy már használt, de jó szerkezetű és jó karban levő cséplőgarni- turát vásárolni.

Ajánlatokat alábbi címre kérek kül- deni:

Ifj. Frey Gusztáv,

Háncsa

Torontáivármegye.

1133—2.2

Vendéglő-bérbeadás.

Az aradáci-utczában levő vendéglő az „Elektromos világitáshoz” berendezéssel együtt, esetleg a nélkül, azonnal bérbe adandó.

1135—2.1

Bővebbet a tulajdonosnál ugyanott.

10726. tkvi sz. 1897.

Árverési hirdetés.

A törökbecsei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Radin Sztójancsev Jova nagybecskereki lakos végrehajthatónak Márkov Voin és Márkov Milán melencei lakosok, mint Radin Sztójancsev Bogity végrehajtást szenvedőnek jogutódjai melencei lakos végrehajtást szenvedő elleni 500 frt iránti végrehajtási ügyében a területen levő Melence község határában fekvő 173. sz. tjkvben foglalt

1. 287/b hrsz. a. felvett 300 □ öl beltelek 418 frt kikiáltási árban;

2. ugyanott 3505/c hrsz. a. felvett 1 hold 1386‰ □ öl szántó 311 frt kikiáltási árban.

3. ugyanott 4037/a hrsz. a. felvett 1 hold 1386‰ □ öl szántó 367 frt kikiáltási árban;

4. ugyanott 6522/a új hrsz. a. felvett 1 hold 640 □ öl szántó 239 frt kikiáltási árban;

5. ugyanott 7285/c hrsz. alatt felvett 1 hold 1386‰ □ öl szántó 311 frt kikiáltási árban, végrehajtást szenvedettek megillető jutalékával, 1898. évi január hó 22-ik napján d. e. II órákor Melence községében árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni azzal, hogy az árverés napjától fogva az überlandialis (maradvány) földek után lejárandó váltásig tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10‰-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlege sen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap a az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számított 5‰ kamattal együtt a tbcsei kir. adóhivatal mint birói letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapesán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. biróság tkvi irattárában és Melence községelöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbiróság mint tkvi hatóságnál, 1897. évi nov. hó 4-én.

Kopasz,
kir. járásbiró

1136-11

**A Dr. EGGER-féle
Injectio Hamamelis Virginica**

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nők, új és idült folyások, valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkívüli hatása a nyákhártyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectió ennek köszönheti gyógyerejét. 2-3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr., 2 üveg 1 frt 75 kr., 3 üveg 2 frt 45 kr.

1098/b-26.2

Főraktár:

Gyógyszertár a „Nádor“-hoz
BUDAPEST, VI., Váci-körut 17.

Nagy m. kir. szabad.
OSZTÁLY-SORSJÁTÉK

Jegyzéke azon 43.000 nyereménynek, mely a még hátralevő 4 huzásnál okvetlenül ki fog sorsoltatni.

A főnyeremény hivatalos játéktérve 9. §-szerint
1,000.000 korona.

(Egy milliót)

juttat a szerencsés nyerőnek.

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények	Korona	Korona
1 jutalék	600.000	600.000
1 nyeremény	400.000	400.000
1 " "	200.000	200.000
2 " "	100.000	200.000
1 " "	90.000	90.000
1 " "	80.000	80.000
1 " "	60.000	60.000
1 " "	40.000	40.000
5 " "	30.000	150.000
6 " "	20.000	120.000
3 " "	15.000	45.000
29 " "	10.000	290.000
65 " "	5.000	325.000
424 " "	2.000	848.000
750 " "	1.000	750.000
1210 " "	500	605.000
31700 " "	200	6.340.000
3900 " "	170	663.000
4900 " "	130	637.000
43.000 nyeremény és jutalék korona összegben		12.443.000

A nagy. kir. szab. osztályosorsjáték 3-ik huzása
1898. január 4. és 5-én

fog megtörténni és rövid idő alatt a nagy nyeremények is a következő huzások alkalmával eldöntésre kerülnek.

A még következő négy osztályban 43.000 nyeremény lesz 93.000 sorsjegy közül kisorsolva a melletti jegyzék szerint és a legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben:

Egy millió korona

a legkisebb pedig 130 koronát tesz ki.

A „vételi“ sorsjegy ára III osztályhoz:

egy egész sorsjegy 32 frt

„ fél „ 16 „

„ negyed „ 8 „

„ nyolczad „ 4 „

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előleges beküldésével küldjük el. A huzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és vevőink a huzás után megkapják a sorsolási jegyzéket.

Megbízásokat kérjük lehetőleg azonnal, azonban minden esetre legkésőbb

január 4-ig beküldeni.**TÖRÖK A. és Társa,**

a m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító.

BUDAPEST, Váci-körut 4. szám.

1137-41

Hirdetés.**A 3-ik osztály Első nagy. kir. szab. osztályosorsjáték főnyereményei**

80000 kor.
30000 "
20000 "
15000 "
10000 "
10000 "
5000 "
5000 "
5000 "
5000 "
5000 "
8 á 2000 "
10 á 1000 "
stb.

A megjutás a harmadik osztályra a második osztály sorsjegy tulajdonosa által legkésőbb dec. hó 28-ig eszközözendő. — A megjutási díj:

1/4 sorsj.-ért 1/4 sorsj.-ért 1/4 sorsj.-ért 1/4 sorsj.-ért
16.— frt 8.— frt 4.— frt 2.— frt

Vételsorsjegyek a harmadik osztályra, melynek huzása már 1898. év január 4. és 5-én tartatik meg, a hiv. tervezet. szerint kaphatók:

1/4 sorsjegy 1/4 sorsjegy 1/4 sorsjegy 1/4 sorsjegy
32 frtért 16 frtért 8 frtért 4 frtért

Alulirott főelárusító a megrendelések mielőbbi szives beküldését kéri, hogy azok sorrendben, a míg a készlet tart, eszközölhetők legyenek. A sorsjegyek beosztása 1/8, 1/4, 1/2 és 1/2 részekre lehetővé teszi mindenkinek viszonyaihoz képest a szerencsét megkísérlelni.

Ily módon meghatározott betét mellett a játék semmi veszélylyel sem jár és lehetővé teszi a kevésbé vagyonsoknak jelentékeny vagyon szerzését.

Huzás
1898. jan. 4. és 5.

a főv. vígadóban
kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan tartatik meg.

1127-42

Mészáros Miklós

a m. kir. szab. osztályosorsjáték

főelárusítója

Budapest, V., Nádor-utca 5.

Postafiók: 237. Sürgőncim: Mészáros Európa Budapest.

A sorsjáték végéig ezenkívül még ki sorsoltatnak:

A legszerencsésebb esetben

1.000.000 kor.
(Egy millió)

1 á 600000

1 á 400000

1 á 200000

2 á 100000

1 á 90000

1 á 60000

1 á 40000

3 á 30000

5 á 20900

3 á 15000

26 á 10000

60 á 5000

416 á 2000

740 á 1000

1140 á 500

stb.

Összesen 2400 főnyeremény és 31700 nyerem. á 200 kor. Hivatalos tervezetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. A hivatalos nyereményjegyzéket minden sorsjegy vásárlónak minden huzás után azonnal megküldöm.